

VI. ODBORU PŠO

25. 9. 48

Podľa článku 2 kultúrnej dohody medzi Národnou republikou bulharskou a Československom má každá zmluvná stránka zriadiť na území druhej zmluvnej stránky vedecké ústavy a školy podľa platných predpisov. Prosím preto na základe čl. 2 kultúrnej dohody Bulharsko-ČSR ihneď nadviazať styky s gen. konzulom Bulharska Kamovom a všetkým jeho snahám vyjsť v rámci najširších možností v ústrety. Gen. konzul chce, aby sa zriadili bulharské školy podľa čl. 2 kultúrnej dohody ČSR-Bulharsko v Košiciach a v Bratislave s internátmi. Vyšetrite si v II. odbore, v ktorých miestach by bolo najvhodnejšie pre nás bulharské školy aktivovať a ponúknite konzulovi zriadenie škôl vo vhodnejších miestach než v Bratislave, kde sotva budeme môcť primerané miesta pre bulharskú školu ponúknuť. Treba s príslušným materiálom vyhľadať konzula v najbližšom čase, už aj preto, aby bola zreteľná dobrá vôľa nášho úradu a aj preto, aby sme dohodu plnili perfektne. O vykonaní týchto príkazov podajte mi správu.

Povereník:
L. Novomeský

Toho istého dňa odpovedal povereník na list bulharského gen. konzula z 22. IX. Píše v ňom o. i.: „Dávam úpravu príslušným zložkám môjho úradu, aby Vaším snahám vyšli v rámci našich možností v ústrety. Prosím takisto, aby ste s porozumením posudzovali naše možnosti...“

Prednosta odboru dr. František Rudaš referoval povereníkovi 2. X. 1948 o. i., že na Slovensku žije 800 bulharských rodín, v Bratislave 39 školopovinných bulharských detí, na záp. Slovensku asi 60. Konzul trvá na Bratislave, kde sú divadlá, kiná, koncerty, ale po vysvetlení sa prestal viazať na Bratislavu. Bulharská škola

by dočasne mohla byť umiestnená v reštaurácii Albrecht na Červenom kríži.

Povereník vzal na vedomie jeho správu 14. X. a žiadal čo najskôr aktivovať aspoň jednu bulharskú školu, „pravda tak, aby jej existencia neukracovala študijné možnosti našej mládeže, a tiež tak, aby nebola preceden- tom pri plnení obdobných kultúrnych dohôd s ostatnými priateľskými štátmi. To znamená, že v Bratislave sa zriadi bulharská škola iba v tom prípade, ak to nenaruší dnešné možnosti pre zaškolenie bratislavskej mládeže, t. j., keď sa nájde mimoriadny spôsob pre zriadenie takejto školy.“ Vychádza z toho, že v Bratislave by sa prakticky nedali založiť ostatné inonárodné školy a navrhuje orientovať sa na iné mesto, trebárs v blízkosti Bratislavy.

Skutočnosť sa ukázala iná. Niet dokumentov o tom, kto vec vybavil, iba hlásenie VI. odboru povereníkovi, že národný výbor 11. XI. prideliť pre bulharskú školu objekt na Mickiewiczovej ulici. Je to vraj stará budova nevyhovujúca pedagogickým ani zdravotným princípom, Bulhari sú však spokojní. MNV urobí najnutnejšie adaptačné práce a vyučovanie sa začne asi 1. XII. 1948.

Povereník vzal 22. XI. na vedomie, že v Bratislave na Mickiewiczovej ulici sa zriaďuje bulharská škola s internátom a k správe pripísal: „Prosím Vás, aby ste z našej strany boli všemožne nápomocní pri prácach súvisiacich so zriadením tejto školy a podali mi správu o všetkých novostiach... pri tomto akte.“

27. XII. 1948 VI. odbor oznámil, že vyučovanie sa začalo 15. XII., škola má 40 žiakov, nábytok sa zapožičal z prebytkov slovenských škôl. Právne postavenie školy však nie je vyriešené, Ministerstvo školstva na list z 8. XII. neodpovedalo.

Prvú národnú bulharskú školu slávnostne otvorili 28. IV. 1949 v Bratislave na Mickiewiczovej ulici.